

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Skaitmeninės etikos centrui

2026-04... Nr. (...) 10-
Į 2026-03-30.. Nr. ...

Kopija:

Lietuvos Respublikos Seimo
sveikatos reikalų komitetui

Į 2026-04-09 Nr. S-2026-1420

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Į 2026-04-08 Nr. S-1062

DĖL SKAITMENINĖS ETIKOS CENTRO UŽKLAUSOS DĖL VAIKŲ APSAUGOS SKAITMENINĖJE ERDVĖJE

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija), išnaginėjusi Skaitmeninės etikos centro paklausimą dėl mažamečių naudojimosi socialinių tinklų platformomis ir su tuo susijusių rizikų psichikos sveikatai, informuoja, kad atsakomybė šioje srityje yra pasidalijama tarp kelių subjektų. Pirmiausia pažymėtina, kad tėvai ir globėjai yra atsakingi už vaikų priežiūrą, auklėjimą ir saugumo užtikrinimą, įskaitant jų veiklą skaitmeninėje erdvėje. Tuo pačiu socialinių tinklų platformų valdytojai, tokie kaip Meta, Google, TikTok ir Snapchat, privalo laikytis Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų, įskaitant pareigą užtikrinti vartotojų amžiaus patikros mechanizmus bei tinkamas saugumo priemones. Pagal kompetenciją šioje srityje taip pat veikia valstybės institucijos, tarp jų Ryšių reguliavimo tarnyba, atsakinga už elektroninių ryšių ir interneto paslaugų priežiūrą, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, užtikrinanti asmens duomenų apsaugą, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, ginanti vaiko teises, taip pat Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, kuri atsakinga už ugdymą ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, atsakinga už visuomenės sveikatos politikos įgyvendinimą.

Pažymėtina, kad vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje užtikrinimas yra kompleksinis ir tarpsektorinis klausimas, kurio sėkmingam įgyvendinimui reikalingas Europos Sąjungos lygmens Skaitmeninių paslaugų aktas, kuriuo būtų siekiama didinti interneto platformų atsakomybę ir stiprinti nepilnamečių, apsaugą. Ministerija taip pat bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis ir ekspertais, siekdama didinti visuomenės informuotumą apie socialinių tinklų poveikį vaikų ir paauglių psichikos sveikatai bei su tuo susijusias rizikas, tokias kaip priklausomybė, patyčios, nepageidaujamas turinys ar galimas išnaudojimas, šiuo tikslu 2026m. balandžio 30 d. Higienos institutas prie Sveikatos apsaugos ministerijos kartu su Ministerija organizuoja konferenciją „Iššūkiai ir galimybės: kaip stiprinti vaikų bei paauglių psichikos sveikatą?“, kurioje taip pat planuojama kalbėti ir apie informacinių technologijų keliamą riziką.

Biudžetinė įstaiga
Vilniaus g. 33
LT-01402 Vilnius

Tel. +370 800 66 004
El. p. ministerija@sam.lt, <https://sam.lrv.lt>
E. pristatymo dėžutės adresas 188603472

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188603472

Taip pat, kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Neuromokslų institutu, Lietuvos biologinės psichiatrijos draugija, skaitmeninės etikos centru, Lietuvos Respublikos Seimu 2026 m. gegužės 14 d. organizuoja tarptautinę konferenciją „Nuo tyrimų prie veiksmų: saugesnis ir sveikesnis jaunimo skaitmeninis rytojus“

Visuomenės švietimas apie socialinių tinklų ir interneto galimas rizikas Lietuvoje vykdomas kelių institucijų bendromis pastangomis. Ministerija koordinuoja psichikos sveikatos stiprinimo ir priklausomybių prevencijos priemones. Koordinuojant Ministerijai parengti Gyvenimo įgūdžių programos pamokų planai skirti 5-10 kl. Moksleivių emocijų atpažinimo ir reguliacijos bei kitų konstruktyvių įveikos mechanizmų ugdymui. Šie įgūdžiai yra būtina draugiško bendravimo ir pagarbaus mokinių tarpusavio santykio prielaida. Gyvenimo įgūdžių programos pamokų planai prisideda prie patyčių prevencijos priemonių ir moksleivių kritiško mąstymo ugdymo .

Parengti pamokų planai streso įveikos ir emocinio atsparumo (savižudybių prevencijos) temomis 8-10 klasėms. Pamokų planai prieinami: <https://emokykla.lt/>

Visuomenės sveikatos biurai organizuoja mokyklų darbuotojų kompetencijų psichikos sveikatos srityje didinimo mokymus. 2025 m. mokymuose dalyvavo 60 mokyklų, o mokymus baigė 837 mokyklos darbuotojai (daugiausia mokytojai, mokytojų padėjėjai, socialiniai pedagogai ir specialieji pedagogai). Mokymai orientuoti į realias situacijas: dalyviai dalijasi savo patirtimis, o kartu su mokymų vedėjais analizuoja ir sprendžia sudėtingus atvejus. Mokymų tikslas – didinti mokyklų darbuotojų žinias apie vaikų ir paauglių psichikos sveikatą bei stiprinti jų gebėjimus praktiškai taikyti šias žinias sprendžiant kompleksines situacijas, kylančias dirbant su vaikais ir paaugliais.

Savivaldybių visuomenės sveikatos biurai ne tik teikia nemokamas psichologo konsultacijas vaikams ir jaunimui, o taip pat organizuoja ir grupinius psichologinio atsparumo ugdymo užsiėmimus (pvz. emocijų atpažinimo ir išraiškos, konfliktų valdymo praktiniai užsiėmimai), savipagalbos grupes, grupines psichologines konsultacijas ir kitus psichologinę gerovę ir (ar) psichikos sveikatą stiprinančius praktinius užsiėmimus. 2025 metais Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugas gavo 6185 jaunesnių nei 18 metų amžiaus asmenų.

2023 m. IV ketv. 24 Lietuvos savivaldybėse užbaigtas projektas, „Jaunimui palankios sveikatos priežiūros paslaugos“, kurio tikslas savivaldybėse – teikti jaunimui (14–29 m.) palankias ir konfidencialias paslaugas, skirtas stiprinti fizinę ir psichinę sveikatą, ugdyti sveikos gyvensenos įpročius, mažinti sergamumą ir tikslingai spręsti jaunimui aktualias problemas. Projektų tęstinumo laikotarpiu (tęstinumas užtikrinamas penkerius metus po projekto įgyvendinimo) savivaldybėse tęsiamas paslaugų teikimas ir vykdomos jaunimui aktualios veiklos: teikiamos JPSPP koordinatoriaus paslaugos (pirminis poreikių įvertinimas, informavimas, konsultavimas, nukreipimas, atvejo vadyba), organizuojamos individualios psichologo konsultacijos ir grupiniai psichologiniai užsiėmimai (psichoedukacija, emocijų įgūdžių ugdymas), įgyvendinamos sveikatos stiprinimo ir prevencinės-edukacinės užimtumo veiklos, apimančios prioritетines JPSPP sritis: psichikos sveikatos stiprinimą, sveikos mitybos skatinimą ir fizinio aktyvumo didinimą, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevenciją, lytinės ir reprodukcinės sveikatos gerinimą.

2025 m. tęstas Psichikos sveikatos ambasadorių projektas, kurio metu psichikos sveikatos ambasadoriai (psichikos sveikatos sunkumų ar psichikos sveikatos ir elgesio sutrikimų patyrę ir (ar) su jais susidūrę savo artimoje aplinkoje asmuo) dalinasi savo sunkumų patirtimi ir patiriama stigma dėl psichikos sveikatos sunkumų arba kalba bendrai apie psichikos sveikatos stigmą su kitais renginių metu arba vykdant socialinių kontaktų veiklą. 2025 m. 9 organizacijos veikas vykdė jaunimui. Iš viso vyko 41 renginių, aktualių paaugliams ir jaunimui, kuriuose preliminariai dalyvavo apie 1600

jaunų asmenų, kas sudarė beveik ketvirtadalį visų “Žvelk giliau” ambasadorių iniciatyvos renginiuose dalyvavusių asmenų (duomenys preliminarūs, kadangi renginiuose nėra renkami duomenys pagal konkrečias amžiaus grupes).

2023 m. Respublikinio priklausomybės ligų centro užsakymu Skaitmeninės etikos centras parengė mokomąją vaizdo ir rašytinę medžiagą, kuri gali padėti geriau atpažinti probleminį interneto naudojimą. Leidinys ir vaizdo medžiaga, finansuoti Sveikatos apsaugos ministerijos, yra skirti šeimos gydytojams ir psichikos sveikatos specialistams ir apima probleminio interneto naudojimo klausimą, išverstą į lietuvių kalbą.

Apibendrinama Ministerija pažymi, kad socialinių tinklų poveikis vaikų psichikos sveikatai yra reikšmingas visuomenės sveikatos iššūkis, reikalaujantis ne tik įvairių institucijų bendradarbiavimo, bet ir tėvų įsitraukimo bei verslo atsakomybės. Ministerija ir toliau sieks stiprinti prevenciją, bei pagalbos prieinamumą vaikams ir paaugliams Lietuvoje.

Viceministrė

Laimutė Vaidelienė

Edita Bishop, tel. +370 5 260 4709, el. paštas edita.bishop@sam.lt;